VIKIPEDIYA

Gagauz tili

Vikipediya, ochiq ensiklopediya

Gagauz tili — gagauzlar tili. Turkiy tillarning jan.-gʻarbiy (oʻgʻuz) guruhiga mansub. Moldaviya va Ukrainaning janubiyda, Shimoly Kavkaz, Ruminiya, Shim.-Sharqiy Bolgariyada tarqalgan. Gagauz tilida gaplashuvchilarning umumiy soni 220 ming kishi (1990-yillar oʻrtalari). Bu til leksikasida bolgar, rus, moldavan kabi qoʻshni tillarning taʼsiri bor. Gagauz tili fonetikasi-dagi asosiy xususiyat — ikkilamchi choʻziq unlilar mavjud boʻlib, difton-glashuvning yuzaga kelishi va soʻz bo-shida yuqori va oʻrta koʻtarilishdagi unlilar oldidan undoshlarning "y" lashuvidir. Koʻpgina undoshlar old kator unlilar bilan yonma-yon kelganda yumshaydi; gapda soʻzlar erkin tartibda keladi. Yordamchi soʻzlar vositasida birikma hosil qilish rivojlangan. Gagauz tilining asosan chodirlungqumrat (markaziy) va vulkanesht (jan.) lahjalari bor. Gagauz tilining yozuvi 1957 yildan qabul qilingan, kirillrus grafikasiga asoslangan. Alifboga fonetik talabga kura "a", "b", "u" harflari qoʻshilgan.[3]

Gagauz tili — gagauzlarning tili. Turkiy tillarning Oʻgʻuz guruhiga kiradi. Asosan Moldovaning Gagauz Yeri avtonomiyasida keng tarqalgan. Gagauz tilida gaplashuvchilar soni 489 000 kishi. Gagauz tili turk tiliga yaqin. Moldovadagi 2004-yilgi sanoq boʻyicha gagauzlar 147,5 ming kishini tashkil qildi.

Gagauz tili	
Milliy nomi	Gagauz dili, Гагауз дили
Mamlakatlar	Moldova Ukraina
Rasmiylik holati	Gagauziya
Soʻzlashuvchilarning umumiy soni	489 000 (*balkanlik gagauzlar bilan*)[1][2]
Turkumlanishi	
Turkum	Yevroosiyo tillari
Til oilasi	Oltoy tillari Turkiy tarmoq Oʻgʻuz guruhi
Alifbosi	lotin
Til kodlari	
ISO 639-2	tut oltoy tillari uchun
ISO 639-3	gag

Mundarija

Alifbosi
Kirill Alifbosi
Lotin Alifbosi
Manbalar

Alifbosi

Kirill Alifbosi

А а	Ӓ ӓ	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё

Ж ж	З з	И и	Й й	К к	Л л	М м	Н н
О о	Ӧ ӧ	П п	Р р	С с	Т т	У у	Ӱ ӱ
Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ	Ъ ъ	Ы ы
Ь ь	Э э	Ю ю	Я я				

Lotin Alifbosi

A a	Ä ä	B b	C c	Ç ç	D d	E e	F f
G g	H h	I ı	İ i	J j	K k	L l	M m
N n	O o	Ö ö	P p	R r	S s	Ş ş	T t
Ţ ţ	U u	Ü ü	V v	Y y	Z z		

Manbalar

1. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=gag)
2. Ethnologue report for language code: bgx (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=bgx)
3. "Gagauz tili" *OʻzME*. G-harfi (http://n.ziyouz.com/books/uzbekiston_milliy_ensiklopediyasi/O'zbekiston%20Milliy%20Ensiklopediyasi%20-%20G%20harfi.pdf) Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil

к · м · т (https://uz.wikipedia.org/w/index.php?title=Andoza:Turkiy_tillar&action=edit)

Turkiy tillar

Qiya yozuvda oʻlik tillar

Bulgʻor	*Bulgʻor* · Chuvash · *Xun* · *Xazar* · *Turkiy Avar*
Qarluq	*Qadimgi Turkiy* · Ayni[1] · *Xorazmiycha turkiy* · *Chigʻatoy* · Ili Turki · Lop · Uygʻur · Oʻzbek
Qipchoq	Oltoy · Baraba · Boshqird · Qirim tatar[2] · *Kuman* · *Fergana Kipchak* · Qorachoy-Bolqor · Qaraim · Qoraqalpoq · Qozoq · *Qipchoq* · Qirimchaq · Qoʻmiq · Qirgʻiz · Noʻgʻoy · *Eski Tatar* · Tatar · Urum[2]
Oʻgʻuz	Afshar · Ozarbayjon · Crimean Tatar · Gagauz · Balkan Gagauz Turkish · Xuroson-turkiy · *Old Anatolian Turkish* · *Usmonli turk* · *Pecheneg* [3] · **Qashqay** · Salar · Turk · Turkman · Urum
Argʻu	Xalaj
Uygʻur	Chulim · Dolgan · Fuyü Gïrgïs · Xakas · Shor · Tofa · Tuva · Gʻarbiy Uygʻur · Saxa/Yoqut

1 Aralashgan (qoʻshma) til. 2 Shuningdek Oʻgʻuz. 3 Munozarali

"https://uz.wikipedia.org/w/index.php?title=Gagauz_tili&oldid=2075227" dan olindi

Matn Creative Commons Attribution-ShareAlike litsenziyasi boʻyicha ommalashtirilmoqda, alohida holatlarda qoʻshimcha shartlar amal qilishi mumkin (batafsil).